

Skolevægring

Forældre er afmægtige, når deres angste barn ikke vil i skole

”Skolen i dag har jo et næsten sygeligt fokus på det faglige, og siden Anders Fogh Rasmussen (V) kom til magten, har det handlet om læring, læringsplaner og målstyret undervisning. Det er der børn, der braser sammen på,” mener børne- og ungepsykolog og forfatter John Halse. Foto: Ritzau Scanpix/Iris

2. juni 2018, kl. 0:00
Jannie Iwankow Søgaard

En ny undersøgelse viser, at især angst, men også diagnoser som adhd og add er skyld i, at mange børn ikke kommer i skole. Børnene lider, og forældrene er under et enormt pres, fordi der er for lidt hjælp at få, påpeger eksperter

Når man er barn, skal skolen helst være et sted, hvor man er tryk ved at være. Sådan er det desværre bare ikke for alle børn. Ifølge en undersøgelse, som Psykologforeningen foretog tidligere på året, er det nemlig et stigende problem, at børn ikke vil i skole. Det er skolepsykologer og ledere af PPR, pædagogisk psykologisk rådgivning og vejledning omkring børn og unge i landets 10 største kommuner, der er blevet spurgt, og samlet set vurderer disse, at når børn vægrer sig ved at komme skole, skyldes det i næsten halvdelen af tilfældene angst. Andre årsager er typisk diagnoser som adhd og autisme.

Når der tilsyneladende er tale om en stigning på området, skal det ses i lyset af flere ting, mener børne- og ungepsykolog og forfatter John Halse. Blandt andet den måde, nutidens skole fungerer på.

”Skolen i dag har jo et næsten sygeligt fokus på det faglige, og siden Anders Fogh Rasmussen (V) kom til magten, har det handlet om læring, læringsplaner og målstyret undervisning. Det er

der børn, der braser sammen på. Det er blandt andet det, vi ser, at de såkaldte 12-talspiger gør. Vi kan alle klare at være stressede i december, men hvis ens liv er en lang deadline, så begynder påvirkningen af det neurologiske system at være en personlighedsdannende faktor,” siger han.

Medvirkende til den stigende skolevægring hos danske skolebørn er også, at der ikke i tide sættes noget i værk, som kan hjælpe børn, der begynder at vise tegn på mistriksel og på ikke at ville i skole.

”Der ligger en historie gemt i, at kommunerne ikke sætter noget i værk, som der kan være udviklende for de her børn. Og for hver dag, der går, hvor et barn ikke kommer i skole, bliver chancerne for en succesfuld tilbagevenden dårligere. Men kommunerne forstår ikke, at de skal investere, fordi investeringen ikke giver afkast dagen efter. Gjorde man det rigtige, kunne det være, at der ville blive et bedre afkast om fem år,” siger John Halse.

Han mener, at der er et svimlende antal børn, der får lov at have både 60, 80 og 100 dages fravær fra skolen, uden der sættes ind, og det jammerlige i dette er, pointerer John Halse, at oven i at skulle slås med deres sygdom, så skal disse børn også slås med en faldende læringskurve, ligesom de kommer i disharmoni med deres jævnaldrende. Han mener, der skal tænkes helt anderledes, hvis børnene og deres forældre skal hjælpes.

”Ofte vil nogen sige: ’Jamen, vi kan ikke begynde at lære barnet dansk, før hun har styr på sig selv.’ Men hvordan ved vi, om noget af løsningen ligger i, at barnet faktisk genvandt noget af sin lærdom i stedet for at blive parkeret hjemme,” siger John Halse.

En del af de børn, der har svært ved at komme i skole, har problemer med forskellige former for angst. At blive hjemme fra skolen kan udvikle sig til en ond spiral, hvor det kan blive sværere og sværere at vende tilbage til skolen. Det pointerer Mikael Thastum, der er professor på center for psykologisk behandling til børn og unge på Aarhus Universitet.

”Det kan på et tidspunkt blive så svært for forældrene at få et angst barn i skole, at de giver op. Det kan være, at det er startet med social fobi, hvor barnet for eksempel har svært ved at være i klassen og er bange for at række fingeren op og for, hvad klassekammeraterne synes om dem. Så får barnet måske lov at blive hjemme en enkelt dag, hvor det er meget ked af det, og så en dag til, og gradvist bliver det hverdagen,” siger han og fortsætter.

”Det kan også være separationsangst, hvor barnet er så bange for ikke at være i forældrenes nærhed, at forældrene en gang imellem lader det blive hjemme. På den måde bliver det noget

positivt for barnet at blive hjemme, fordi man slipper for de ting, man er bange for, og måske også bliver belønnet med det, man godt kan lide; at have forældrene tæt på og måske mere tid med computer og fjernsyn. Gradvist bliver det sværere og sværere at komme af sted for det barn,” siger Mikael Thastum.

For forældrene kan det føles som et stort nederlag, når de må give fortabt, og mange er fulde af selvbebrejdelse over, at det er kommet så vidt, at deres barn ikke længere kan komme i skole, for langt de fleste har gjort det bedste, de har formået.

”Der er rigtig meget afmægtighed i disse familier. Forældrene er også i krise. De må sygemeldes og gå ned i tid, fordi de er udsat for et kæmpe pres. Derfor giver det rigtig god mening at gøre noget forebyggende,” siger han.

Netop nu er Mikael Thastum og hans kollegaer ved at gennemføre et videnskabeligt forsøg, der skal hjælpe børn, der ikke længere går i skole, tilbage dertil. ”Back2School” hedder konceptet meget passende, og udgangspunktet er, at der med hjælp fra en psykolog skabes en fælles forståelse mellem skole og forældre for, hvad skolevægningen bunder i. Derefter igangsættes initiativer af forskellig slags, der kan hjælpe barnet tilbage til skolen.

”Det kan være kognitiv angstbehandling, mere hensigtsmæssige opdragelsesstrategier til forældrene, hvor der sættes krav på en bedre måde og hjælp til skolen om, hvordan de sluser barnet tilbage. Det handler om at hjælpe hinanden uden at bebrejde hinanden, som man let kan komme til,” siger han.

Der går endnu et år, inden man har de endelige resultater af forsøgene med ”Back2School”, og imens må mange af familierne med skolevægrende børn se langt efter hjælp. Der er således stor forskel på hvilken hjælp, der tilbydes rundt om i landet.

”Overordnet set mangler der en fælles forståelse af problemet med de skolevægrende børn. Der er ofte mange professionelle involveret, men ingen tovholder, og der mangler også viden om og systematik til, hvordan man griber ind ude på skolerne og i familien,” siger Mikael Thastum.

Professor på institut for psykologi på Københavns Universitet Barbara Hoff Esbjørn er heller ikke imponeret over den hjælp, man tilbyder de børn, der på grund af angst ikke kommer i skole. Alt for ofte tilpasser man sig angsten – lader barnet slippe for nogle timer eller for at sige noget i timerne med det resultat, at man, i stedet for at fjerne angsten, fastholder den.

”Der er brug for, at man går ind og behandler lidelsen, der gør, at barnet ikke kommer i skole, i stedet for at vente længe og antage, at barnet nok bare er lidt genert. Det formår man ikke ret mange steder,” siger hun.

Barbara Hoff Esbjørn efterlyser videnscentre på universiteterne, der kan servicere de fagfæller, der færdes ude i virkeligheden, og hun mener ikke, at man behøver give barnet en diagnose, før det kan få hjælp.

Til efteråret ligger der et koncept klar rettet mod angste børn, ”Få styr på angsten”, som forskere på Københavns Universitet har udviklet.

Det er testet og egner sig til børn med let til moderat angst. Tillige koster det ikke ret meget – alligevel er Barbara Hoff Esbjørn ikke videre optimistisk.

”Det koster selvfølgelig noget efteruddannelse i kommunerne, og det har de slet slet ikke budgetter til. I stedet skal de så sidde og prøve at opfinde den dybe tallerken, hver gang de står med et barn, der har angst og ikke vil i skole, og så er vi lige vidt.”

Kommentarer

Andre læser lige nu

Mediekommentar 28.05.2018 00:00

Af Sørine Gotfredsen

Frederik og Mary har overhalet medierne

Det er på tide med udskiftning i de royale tv-paneler. Man kan sagtens bevare bedømmelsen af kjolerne og samtidig lade et begavet menneske analysere tingene mere substantielt, skriver Sørine Gotfredsen om tv-dækningen af Kronprinsens 50 års fødselsdag

Kanten 29.05.2018 00:00

Ahmad Mahmoud

Ahmad Mahmoud: Der er voldtægt eller sex – intet imellem

En lov, der sidestiller sex uden samtykke med voldtægt garanterer en større retssikkerhed for offeret uanset køn. Således at vi aldrig mere har sager, hvor unge piger græder under samleje, og gerningsmanden ikke dømmes for voldtægt, fordi han ikke benyttede sig af vold, tvang og trusler, skriver forfatter Ahmad Mahmoud

31.05.2018 20:55

Af Lars Henriksen

Overbekymrede forældre får raske børn indlagt

Hospitaller oplever stadig oftere, at helt raske børn bliver indlagt. Det er dog ikke kun forældrenes skyld. Vi har skabt en nulfejlskultur, der tager opmærksomhed fra de reelt syge, lyder advarslen fra læger og sygeplejersker